5 MYNGE. *Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!*

URIAAD-MONGOL YNEN

oolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paartiin Buriaad-Mon- ooziin Komiteedai, Buriaad-Mongol Avtonoomito Soveed liis Respyyblikiin Centraalin Gyisedxexe Komiteedai ba ojuuzuudai Buriaad-Mongol Soveedai yder byriin oorgan

№ 120 (2153)
1937 onoi MAIN
28

14-xi ZILEE GARNA.
Ulaan-Yde ◆ BMASSR
Ceentrsojuuziin 19.

Xojordoxi tabanzilei (dyrbedexi zilde gargahan) urihalamziin tyryyşiin tiraaza neegdebe

Moskvaa, main 26 (TAAS). Moskvaada, aradai uran zoxiooloi teaatr soo, main 25-da xojordoxi tabanzilei (dyrbedexi zilde gargahan) urihalamziin tyryyşiin tiraaza neegdebe.

Tiraazanь 25-da dyyrexe baina.

'IIN PAAR HAINAAR XAXALXA

Xonxoloin, Ibolgiin ba i MTS- nyydte xa- nelieed olon kolxoo- araa xaxalza exilheer loo. Tarilgaa bolzor yrgeed, mai hara soo ber paar xaxalxa—kol- xenei ariuun ujalga iexe zuuraa, mai ha- ze jabana.

i yjede xeden daxin roon orobo. Gazarai tonь urda zilnyydtei r bişe elbeg jixe. yjede, sagiinь aldal- n seber paar xaxalxa exe zilde ynder deede abxiin şuxala zebseg rtiin paarai aşa tuha jixe baihaniii nelieed lxoozuud өөhediingөө eerehee haisa medexe te xaxalhan paarai şiig jixe baidag. Oroi xaxal- r bolbol bejedee şin- ig noitonoi 60 proceen- g. Erte xaxalagdahan re bog burtag ybehen ь xomor baixa.

iin aimagai, „Socia- kolxoozoi tyryylegşe amazabai gedeg iigeze „Yngeregşe zilde 12 erte xaxalhan hain ei şine paar deere ta- ed, tereenhee gektaar 11 ceentner urgasa mdi. Ene bolbol Selen- agai ysloovi dotoroo ain urgasa geze too- jym. Өөriingөө dyr- ehee ertiin seber paa- tuha medexe bolhon olxooz bolboi 1936 on- gektaar seber paar mai xaxalaa hen. Teree- r dabxar xaxalhan ba lhon bainabdi. Tere tarilgahaa jirexe namar byriin 15-16 ceentner bxabdi". Myn iime bişeg imaghaa, kolxooznig— g nyx. Naşiinov bişe- n.

aimaguudta kolxoo- rilgaa dyyrgeheer paa- xalza exilnegyi. Paar gada MTS- nyyd aixab- yyrgetei baigaa. Tii- traaktorai paark muu- ydelmerilze, zahabarida ba prostoi bolxo uşar- ahala olon.

eliiin MTS- iis abaad Tende tarilgiin xydel- oloşogyi jixeer udaaraa. xalalga yşөө exileegyi. a dyyrgehen zarim kol- dta traaktornuudanь xe- nog soo miin bainad. 25 traaktoranь plyyg Neges traaktorta zapaas n baixagyi.

regşe zilde myn iime azagai baidaltai baihaar, paar xaxalalgii tahaiduulhan baina. Zydxeliiin MTS soo mynөө zilei byxii tarilgiin 67,5 proceentnь zniibede (soloomiin uzuurta) tarigdaza baina. Eneenhee jamar urgasa abtaxanь eli beze.

Zydxeliiin MTS amagalan bişe baidaltai bolood baixadanь Ulaan-Ononoi Aikoom hanalaa tabinagyi. Tende kriitike ba samokriitike xyndegyi baina geze manai gazeeta bişee hen Tere baidal mynөө xyrter yrgelzelhөөr. MTS-ei direektor Mynxiin gedeg nojorxog jixerxyy zan gargana. Bolьşeviig samokriitikii yzen jadaza xahşaxahaa baixa, Mynxiin bolbol xuuli busaar aaşalna. Kolxooz ba MTS xojoroi xoorondoxi xarilsaa ton muu. Kolxoozuudta gazar muugaar xaxalaad, tereeniii „yge xelegyigөөr tuşaaza abagtii" geze zaxirdag ba nege kolxoozoi gazarii nygөөdedenь xudaldaxa metiin naimaa xonzoo xeze baina („Bolьşeviig" ba Bydioonniin neremzete kolxoozuud). Tiigezeş baixadanь, paartin organizaaca bolbol amandaa uha balgahan şingi, duugaigaar yngergebe.

Zydxeliiin MTS şingi muugaar xydelmerilze baihan MTS-nyyd nelieed olon. Maşiina traaktorai paark emxidxel muutai.

Zapaas xeregsel ba kirosiinbinziin dutamag g. m. signaalnuud manai gazeetada yder byri orozo baidag. Gebeş, Gazar Tariaalangai Arkomaadai zyghөө tereeniii zahaxa tuxai bodoto xemzee abtanagyi.

Paarti ba zasag bolbol ertiin seber paar beledxexe xeregte imagta jixe anxaral tabidag. Hain eldyyritei paar ygei haa ynder deede urgasa abtaxagyi. Staalinai 7-8 miliaard xpyyd tariaanai tylөө temseldedee egeen tyryyn tereenei huuri— paar beledxexe zorilgotoibdi.

Tarilgiin hyylde jamarş „amaraltaˮ ba zabbaralalga xeze bolxogyi. Tariza dyyrgeheer traaktorai paarkii ba moiin plyygyydei paar xaxalalgada tabixa johotoi. Paaraa xaxalaad miil orxixo bişe, tereeniii kylьtivaacalxa, boronoilxo, ybehe yrmehiinь tyyze seberlexe xeregtei. ...nder deede urgasiin tylөө temesexe xariuusalgata sag egeel mynөө exileed baina geze aimagai paartin organizaacanuud ba ilangajaa gazarai zurgaanuud haisa oilgoxo johotoi. Iime tula, tedener өөhedlingөө xydelmeriiin dutuuji darii zahaza, bolьşeviig stiilьteegeer xydelmerilexe ujalgatai.

...EROINUUDTA ALDAR SOLO

Staalinai dyretei, so- Ulaan tug Xoito poo- ere bodxoogdoo. Xojor lei torşo soo Aarktikiin şinzelegşedei xyrexii on, delexein bymber- oito poolius deere manai e Exe oronoi geerbe- mandaxa baina.

azalşanai zyrxen eses sxalangaar dyyrenxei. aixamşag Exe oronoi anai doriuun sogtoi d-liootçiguudai tylөө bajar bide byxeniii na.

Xoito poolius xyrehen tuxai nyxer O. Ju. Şmiidtiin raadioograamiin xiahamarxan myrnyydii ton jixe xyxiyyteigeer unşaabdi.

Bidener bolbol Donbaasai byxii azalşantai xamta, Aarktikii ezemdegşedii ynen zyrxenhөө amarşalanabdi. Zişeeleşegyi legendaaran ekspediicii dyyrgehen geroinuudta aldar solo!

Oordentod: Staxaanov, Diykanov, Petroov, Moolostov, Kaartesev, Riaboçeenko.

Nyxed Staalinda, Moolotorto, Voroşiilorto, Kaganooriçda, Kaliininda, Çubaarьta, Mikojaanda, Andreejerto, Kosioorto, Zdaanorta, Jezoorto, Ryximooriçto, Mezlaayktа

Xoito pooliushaa

Bidener bolbol paarti ba zasagai xytelberilegşedei amarşalalgiin ygenyydii xeleşegyi bajasxalantaigaar ba omogtoigoor sonosoobdi. Ene xadaa, өөriingөө gaixamşag oronoi tylөө, өөriingөө haixan samolioodudai tylөө, nauukiin badaralga ba xyn zonoi xygzeltiin yzegdөөgyi jixe yslooviiin tylөө soveedai xynyydei omoglol myn. Taanar bolbol poolius deere staanca baiguulxa jabadalii „xydelmeriiin gaixamşag sag yjiin dyn gargalga" geeşe geze nereleet. Ene xadaa, Aarktikii şinzelelge ba şudalan ezemdelgiin yje sag, ene xadaa, tyseb ba xeregselnyydii, nyxer Staalin, tanai zaaza baihan ba xytelberi, anxaralaar poliaarniguudii xargalzaza yrgelzelhөөr baigaa yje sag myn. Manai xyndete voozdi ba bagşa tanai aguu jixe idieenyydii gyisedxegşe baixahaa zoltoi jyyme ygei, tanai haişaal xylieexehee bajasxalantai ba omog jyyne ygei.

Şmiidt.
Vodopьjaanov.
Papaanin

SOVEEDAI NAUUKA BA TEEXNIKIIN HYR ZABXALAN BA XYSEN

SSSR-ei Osoaviaxiimai Centraalin Soveed bolbol Xoito poolius zorihon geroilig ekspediicede xaluun amarşalalga xyrgene. Erdem uxaanai-şinzelexii xaraakterai xariuusalgata zorilgii urdaa tabihan, ene Ekspediice bolbol xyn tyreltenei tyyxede gerelteme xuudahataigaar oroxo baina. Ene ekspediice bolbol soveedai nauuka ba teexnikiin hyr zabxalaniii, xysii ba deede xemzeeji byxii delexein urda demonstraacalan xaruulaa.

Өөriingөө socialiis Exe oronoi patrioodud bolxo osoaviaxiimaixid byriiin zyrxen bolbol Leenin—Staalinai tug doro nygşeşegyi aguu jixe xeregii bytөөze baigaa, өөriingөө gaixamşag Exe oronoi tylөө omog bajasxalanaar dyyrenxei baina.

Osoaviaxiimai Centraalin Soveedai tyryylegşe Ejdemaan.

Zaluuşuudta gaixamşag zişee

Gaixamşag amzalta, gaixamşag ilalta! Staalinai xatuuzaltai xynyyd pooliusii ezemdee.

Xeden zuun zilei torşo soo Xoito poolius xyrexii oroldogdohon baigaa. Zarim baatarlig şinzelegşed tusgaar xahaltaxoxidolii yzeze, өөriingөө urda tabigdahan zorilgonuudii tuilaza şadaagyi baihan baina.

Gansal bolьşeviiguud pooliusii ezemdeze şadaa. Exe orondoo duralaxa jabadal, bolьşeviig xatuuzal bolbol baatarlig şinzelegşedii şiglyylhen ba xytelberilehen baina. Erxim tygelder teexnike xynyydte tuhalaa. Soveedai zavooduudta bytehen, soveedai inzeneernyyd ba xydelmerilegşedeer xegdehen, soveedai samolioodud ba motoornuud bolbol өөriingөө tyryy şanarii baha daxin xaruulaa.

Ekspediicede xabaadagşadai dunda zaluuşuud olon. Ede xadaa, manai paartiiin xymyyzyylhen, Leeninei komsomooloi xymyyzyylhen zaluuşuud myn. Edener xadaa, өөriingөө zamda xaalta berxeşeel geeşii mededeggyi baina. Soveedai liiodçiguud ba poliaarniguudai şine gaixamşag amzalta bolbol manai oronoi olomilioon tooto zaluuşuudta erelxeg zorig, geroiizm ba şin xatuugai zişee bolno.

Pooliusai geroinuudta xaluun amarşalalga!

Komsomooloi CK-ai sekretaarь A. Koosarev.

Kolxoozuudai tariaalan deerehee

TRAAKTORAI BRIGAADADA XAMAHALSAZA BAINA

(Jaruunahaa, manai korrespondeent)

Egetiin MTS-te xamaadaxa, Jerbaanovai neremzete kolxooz—tomoxon kolxooz. Mynөө zilde 1008 gektaar tarilga xexe tysebtei jym. Eneenhee 383 gektaariinь Egetiin MTS traaktaraaraa tariza ygexe doogovortoi baigaa. Kolxoozoi tariaanai brigaada өөhediingөө tarixa tysebii main 19 de dyyrgee. Tiigebeş, Egetiin MTS tarilgaa mynөө xyrter gederge tatana.

Hyylei yjede tariaanai brigaada bolbol traaktarai brigaadada xamahalsaza baina. Egetiin MTS-hee 4 traaktor xydelmerilxe johotoi aad, nege traaktoranь dutuu. Gexe zuuraa, tede gurban traaktor negeş yder xysed hainaar xydelmerilze yzөөgyi. Tarilgiin xydelmeriiin tyleg dunduur ede traaktornuud 20 garan yderte miin xebtebe.

Egetiin MTS gansaxan Jerbaanovai neremzete kolxoozdo muugaar xydelmerilne bişe, bişeş kolxoozuudta myn iimeşyy baidaltai.

Cog. Nom.

NEGE TRAAKTOR 8 SYYDKE HAATABA

Biçyyr. Xarlanai somonoi, Bujantuujevai neremzete kolxooz main 8-da ertiin tarilgii dyyrgeed, mynөө paar xaxalalgada xydelmerilze baina. Traaktorai brigaada jixe haad taigaar xydelmerilne. Xojor traaktortai aad, eneeneinь negenь xaxalalgada orohoor 8 syydke haatahan baixa jym.

Main 14-15-ai ydernyyd xyrter miin 20-ood gektaar paar xaxalhan baina. Iigeze traaktarai ebderze baixada MTS-ai mixaanig jireze zahahan jabadal ygei baiba.

N. C.

YMSETENIII MARTAZA BOLXOGYI

Biçyyrei aimag sooxi ymsiin azaltan ene 1937 onoi xabar 170 gektaar tarilga xexe tysebtei baigaa. Tiigeed ymsiin azaltanai xedii şineen tarilga xehenei medee ogto ygei.

Jaabaş ymsetenei tarilgii martaza bolxogyi. Ymseten tarilgaa xeze tysebөө dyyrgexe johotoi.

Cebeenei.

Respyyblike soo 375576 gektaar tarigdaa

Xabarai tarilgiin tysebii aimag-rajoonuudta ali xire gyisedxeze baihaniii main 25-ai yderei medeegeer xaruulaa haa iime:

1.	Agiin—75,2	proceent
2.	Alairai—81,4	„
3.	Bargazanai—69,9	„
4.	Bauuntiin—16,3	
5.	Biçyyrei—65,2	„
6.	Booxonoi—64,4	„
7.	Zediin—85,2	„
8.	Jaruuniin—87,8	„
9.	Zagarain—80,9	„
10.	Zaxaaminai—94,1	„
11.	Kabaanskiin—77,7	„
12.	Xiaagtiin—74,5	„
13.	M-Şiberei—80,6	„
14.	Ulaan-Ononoi—71,4	„
15.	Olьxoonoi—92,8	„
16.	Selengiin—71,9	„
17.	Xoito-Baigalai—80,0	„
18.	Tarbagatain—71,4	„
19.	Tynxenei—87,2	„
20.	Ulaan-Ydiin—71,0	„
21.	Xoriiin—92,9	„
22.	Exired-Bulgadai—95,8	„

Xamta deeree—78,7

Main 20-oi yder baihaniiinь—74,1 proceent. Hyylşiin taban xonog soo nemeheniiinь—4,6 proceent.

Gaztarkoom.

LITERATUUREN XUUDAHA[I]

ERDEM BOLBOL ZEBSEG MYN

Xoca Namsarain

Reveliyyciin urda xuuşan yjiin xaranxii xara baidal dotorxi, yxi xybyydei yxel ba xymyyzelge xojorii toolon xelexe bolbol, yliger tyyxe, ontoxodoş xelsegdeegyi zeberdehe xyreme zigşyyriiin oron baidag belei. Tere yjede zargalş gedeg, zobolonş gedeg bygede le zobolon baigaa. Tere yjede, gegeerelş gedeg, xaranxiiş gedeg bygedele xaranxii baigaa.

Tere yjiin yxi xybyydtei mynөө yjiin yxi xybyydii adalidxaşagyi baixa jym. Zişeelbel, urda yjiin yxi xybyyd naadaxadaa, lama, bөө, xulgaişan, tonuulşan, arxinşan, xaartaşan bolzo, tedenei, zagnadag buzar muuxai ajag aaşii duuriaaza naadadag belei. Mynөө sagai yxi xybyyd gexede, bi yngeregşe zilde Jaruuniin aimagai zarim surguuliiin şabinarai gazeetada tolilohon anxieed deere өөriingөө hanamza bişehiinь yzehen bainab, tereen deere bişexedee „Bi inzenieer bolxob“ „Bi emşen bolxob“, „Bi şoofir, liootçig bolxob“, „Bi bagşa bolxob“, „Bi pisaatilь bolxob“ gexe mete saaşaa zyil zyilei mergezel byxeniii nerlehen baigaa hen. Eneen deerhee xaraad yzexede ton elixen bolno.

Iime xojor ondoo delexein, iime xojor ondoo baidal dotor xymyyzehen yxi xybyydei tuxaida өөriingөө yzehen xarahanь ene tediigeer tobşolood, saaşaa socialiis Buriaad-Mongol oronoi yxi xybyydei tuxaida xeden yge xelexii xysegdexe baina. Manai Buriaad-Mongoloi erxe haixan xybyyd basagadai dundahaa, mynөө sagta onso biligtei uran zoxioolşod ysөөn bişe eliren garza, tedenei uran şylegyyd nelieed olon xeblegdehen ba xeblegdexee baina gexiin xamta, manai Buriaad-Mongoloi uran zoxiool bolbol, өөriingөө edir nahanda xyrөөdyi nilxa baihan mete hanagdaxa baibaş şine, yjiin edii olon edir biligteneer xyrieelegdehen baixa tula, saaşaa gaixamşagaar mandaxiin zam deere, xeden alxam uragşaa jabahaniinь odoo bodoto xereg deeree gerşilegdeze baina gebel zoxixo jyme.

Tiime tula, manai zaluu uran bişegşed nen tyryynde jyy xexe xeregteib gebel: erxe bişe bejejee erdem biligeer zebsegleze, bolbosorhon, politikan ba uran zoxiooloi nom debter, yliger tyyxe, yndehe teoori zergii taban xurgan mete medexe baixahaa gadana, uran xursa udxa tygelder ygiin deezenyydii tanin olozo, tereenь şyymzelen zyb edleze şadaxa, şyleglexe nairuulxadaa yge yseg byxende herimze ba xariuusalgataigaar xandaxa, agaar xiin ajalga dunda tөөrize өөriingөө gol zorilgo ba socialiis exe oronoigoo gaixamşagta hyr zabxalan, gyn gynzegei udxa şanarii balarduuldag gy, ali ogtoxonş dursadaggyi jabadal gardag dutuu zyilnyydii byrimyhen usadxaxa, baha şyleg bolbol uran xursa ygetei, tereendee onihon mergen udxa tabiza, tereenei onso iraguu nairuulgaar şimeglexe xeregtei aad le, tedenei ali negeni dutuu orxidog jabadal myn le usadxagdaxa xeregtei baina. Gexehee gadana ene tediixen nilxa baidalai xalihan dotor ylden xosorxo jixe ajuulhaa heremzelen, şine şine şatanuudta dabşan garza uran, haixan zoxiooloo aguu yrgөөr manduulxa xeregtei baina.

MITABAI C.

(Jaruuniin aimagai Narhatiin xysed bişe dunda hurguuli)

YGLӨӨGYYR

Şile xybşe
Sen byygeer xuşagdaad,
Şixenei şimzegeneme
Şiryyn zabar ylieene.
Yrxiin utaan
Өөdөө degden bainal.
Yngerme xyiten
Yje boloo geeşe xa.
Ulaa naran
Urinaar degden garabai.
Hurguuliiin xyyged
Şamduu jaaran jabanad.
Şanga duugaar
Xonxo soxin bainal.

GONŞOGDORZIIN D.

(Jaruuniin aimagai Egetiin adagai hurguuli)

YDE

Narha modoor gojood,
Nabşa sesegeer şimeed,
Naigahan şingieer godirood,
Namşaan urdaa Yde gol.
Selenge goloo ugtaza,
Sengeleg duugaa duulaad,
Baigal dalai zorizo,
Bataar sojoroo Ydemnai.

Sandagdorziin D.

(Jaruuniin aimagai Egetiin hurguuli)

Kolxooz

Xygzөөze baina azalaa
Xysetei manai kolxooz.
Manai kөlxooz bajan,
Mal maşiinaar olon.
Yder byri xediigeer
Yxer xoni tyryylne.

(B. N. DUGARAI FOTO).

Jaruuniin aimagai Gyndiin xysed bişe dunda hurguuliiin dergedexi literatuuriin kryzoogexid şine abhan „Bata Zam“ zurnaalii unşaxa baina.

ZURAG DEERE: (tyryyşiin yjede baruun garhaa) Ceveenei C. I., Badmiin S. D., Baldanzabon (udaridagşa), Cedenei D. N. (xojordoxi yjede), Cedebei Z., Dandaarova D. Z., Sanziin G., Cedenei B. ba Texiin D.

Nikolaajev Z.

(Ulaan-Ononoi aimagai Tabtaanain hurguuli)

Aeroplaan

Hemezen sagaan yylenei
Herxeg deegyyr xyvjene.
—„Xariiş, tere, xariiş,
„Xaragdabal aeroplaan.
—„Ɥeeji, tere xaragtiilş
„Hemezen yylenei baruugaar!
—„Zaagiit namdaa, alim?
—„Xariiş tere, tomo,
„Xara yylenei zyygeer!

* * *

Xyn zon gaixalsana.
Xyyged bagaşuud bajasna.
Senxir xyxe tengeride
Sengen xabatai niidene.
Exe haixan oronoo
Erjin xarana xursaar.

* * *

Aldarta soveed liootçig,
Amar m ndii xyrgeneb.
Duuliiş, duuliiş nyxer,
Durataib şamadaa, liootçig!

JONDONOI H.

(Ulaan-Ononoi aimagai Tabtaanain xysed bişe dunda hurguuli)

Baruun ynder *)

Ogtoi udaganai
Orgoigoo hegserdeg yjede,
Ulaa lamiin
Orximzoo xederdeg baixada,
Bartaa bajalig şuluutai
Baruun ynderei boorido
Bumxan oboo taxiza,
Bydyyn şangaar xaşxaran,
Arad zonii mexelze,
Aduuha maliinь aluulan,
Alta myngiinь abza,
Arxi tamaxiaar utadag hen.
Mynxe sojoloi badarhan
Mynөө haixan sagta
Inzeneer teexnig jireze,
Erdeniiin bajalig uudalaad,
Yglөө yderei indyystriiin
Uriaa tatan zagsaba.

*) *Ulaan-Ononoi Şandaliiin somonoi debisxer deerexi barnun ynder geze bajalig uula.*

ARADAI ZUGAA NAADA SUGLUULAN EMXIDXEXE

Buriaad-Mongol respyyblikiin hurguulinuudai huragşadta

(Jaruuniin aimagai Gyndiin xysed bişe dunda hurguuliiin dergedexi „Bulag“ geze litkryzoogeixidei xandahan bişeghee)

Manai Buriaad-Mongol arad zonoi dunda delgerhen aman ygiin zoxioolnuudii sugluulxa xydelmeri jabuulagdaza baihanş haa aradai naada zugaaji sugluulza abxa jabadal martagdanji gebel buruu bolxogyi baina. Tiigeed, Gyndiin hurguuliiin dergedexi „BULAG“ geze litkryzoogeixid bidener bolbol aradai dunda delgerhen eldeb naadanuudii sugluulza exilbebdi. Mynөө, „Şono tarbagaşaalga“, „Malgai toirolgo“, „Xorgodolsoon“, „Şyyr şidelgen“, „Şybegeşөөlgen“, „Dunda xurga niuulgan“ gexe metiin naadanuudii sugluulza bişeed „Buriaad-Mongol Ynende“ elьgebebdi.

Eneentei xamta, taanadta xandaza xyşexe uşarnai xadaa, buriaad oronoi olon gazar niutaguudta tarahan aradai eldeb naadii sugluulza bişexe azalda zunaigaa amaraltiin yjede şuumagaigaar orxii uriaalnabdi. Bideş zundaa byri olon aradai naada zugaa sugluulza bişexebdi.

Gyndiin xysed bişe dunda hurguuliiin dergedexi „BULAG“ geze litkryzoogeixid: D. N. Cedenei, S. D. Badmiin, D. Z. Dandarai, G. Z. Sanziin, B. Cedenei, Z. Cedebei. D. Texiin, C. Ceveenei.

Gynde, 1937 onoi main 12 yder.

BADMIIN S.

(Jaruuniin aimagai Gyndi[in xysed] bişe dunda hurgu[uli])

Zunai yglөө

Xalzan buural
Xadiin tabsangu[…]
Xaşarhan sagaan
Ogtorgoin tolon[…]
Yimeldөө olon
yxerei ebertei
Yndelzen jodolzon
baina xebertei.
Dobo talaar
Zirgen baihan
Doriuun omog
Bulzamuur şubu[…]
Duugaa duulana
Haixan xoolōigo[…]
Unairta daragdahan
Urgii nogoon
Untana byxөөr
Uuliin booridoor.
Naran garaba
Namşaa tataad.
Nogoo ulaaxan
Sesegyyd herie[…]
Naranda doxilzon
Nair tabina.
Mananda xuşuulhan
Myren golnuud
Miralzan baiza,
Mihelzen enieeg[…]
Xoişo uragşaa
Xylzen byrxirne[…]
Xailagana şubuun
Xydelmeridөө or[…]
Xaraaşalna xebertei
Zagaha zaraaxai.

Daşiin [...]

(Jaruuiin aimagai Eg[etiin] hurguuli)

Manai hurg[uuli]

Xygzeze baigaa kol[…]
Xyygedei hurxa gal[…]
Manai Egetiin hurg[…]
Maamahaa өөregyi […]
Ene hurguulida ygl[…]
Erşemtei bagaşuud j[…]
Erdem uxaanda hur[…]
Ider bide oroldonob[…]

Batudain [...]

(Booxonoi aimagai, B.-Jing[…] guuliiin huragşa)

Moilto

Ynder ynder uulaja[…]
Ydxen taigaar şimeh[…]
Yrgen Moilto golnai
Yjerlen baina burjal[…]
Nabşa sesegee delge[…]
Namaata haixan mod[…]
Tolitomo tungalag b[…]
Tujaa tolondo zerilg[…]

„Halxi boroo, […] şuurgan, xese xen[…] lama bөөnerei ul[…] unşalgaar suuriaat[…] danь baihan, saga[…] lamnai mynөө tr[…] kombainiin se[…] abiaa aar suuriaat[…] tarma tariaagaa […] luulza, aduuha […] dyyreze baina“ (…) Jerbaanovai ygehe[…]

Ene manai haixa[…] xiyy, bajartai oro[…] gaza jabahan tyg […] bagaşuudai dun[…] uran zoxiooloi […] burgilan garza b[…] zaluu zoxioolşodoi […] goor suuriaatan xy[…] ne.

BURIAADAI KONSTITUUCII […]DBYGEDØØRØØ XELSEZE BAINA

Ilaltanuudai konstituuca

[…] onoi ijyyniin 25-da […]-Mongol ASSR-ei On[…] xuralaar xelsegdeze […]laxaa baihan Buriaad […]ol Konstituuciin pro[…]oo xelegdehen Bu[…]Mongol azalşadai yr[…]xe syløø ba xyndete […]ь yzexedøø baragda[…]ixeer ba arlabab.

[…]in—Staalinai yndehe[…]liitikii zybøør beje[…] socialiis gyrenei xy[…]lii gaixamşag jixeer […]ilard, tede byxii ilal[…]aa xuuli bolgon be[…]enei aşaar manai So[…]olboonoi grazdaniiin […]amarxa, erdem hur[…]l xexe erxetei boloo. […]gen erxenyydii kapi[…]ronoi azalşadai jad ıu […]i sasuulza yzøø haa. […]lxaşanaranь elieer xa[…]a baina. Manai oron […]lxeidexinei istoorido […]øgyi jvymenyyd by[…]ina. Manai oron bol[…]n tyreltenei kylь progreesei gulamta, […]yriin azalşanai syløø[…]majaag myn bolbo. […]i buriaad orondo so[…]jol kylьtyyre geeşe yzegdøøgyi xurdaar debzeze jabana. Tiigebeş dutuu zyilnyyd, ilangajaa xydøø gazarta jahala olon. Azaxuin xeregyydeer hamarşood, kylьtyyren xydelmeriii martadag uşaruu l bii. Zaxiiнь Gaztarkoomoi biydzeedeer xaraalza kolxoozniguudii Moskvaa, Leeningraad ba Soveed Xolboonoi tyb jixe oron teeşe ekskyyrsede elьgeexede bolxo baigaa. Şine Konstituuca bolbol manai byxii organizaacanuudai xariuusalgii jixe bolgozo, kylьtyyren xydelmeriiin talaar eldeb hain yysxelnyydii gargadag bolgoxo beze geze hanagdana.

Staalın Konstituuciin yre bolxo BMASSR-ei Konstituuciin projeektii ene şigeerenь batalxa geze hanamzaa ygeneb.

Leenin—Staalinai yndehenei poliitika byxii delxeide halbaran delgereg!

C. SAMPIILOV
Oordento, aradai uran zuraaşa

GYNZEGYIGØØR BAJARLANAB

[…]lengiin aimagai Selь[…]agai ygeitei jaduu ur[…]abaлan buriaad ailai bainab. Miniii […]xe xojor baga nahan[…]o xynei zarsa bolzo, […]o gaşuun baidalii tui[…]igaa.

[…]a ydørii xarangyi, nagoo tuli tulihaar exembaranan baina. Bi 10 ynşen xyn yldeze ese[…]ezeelgeze xyn bolhon […]d zasag togtohonoi aşa […] nahataidaa exin şatiin […]ida orozo, 14 nahatai […]rgehen bainab. Saaşanь […]aa yrgelzelyylxe gexe[…]tee jaduur baihan tula, şadaagyi baigaab.

Nege baga bejetei bolhonhoo xoişo (1932 onhoo) albaxaazi exileed, øøriingøø bolbosorol kylьtyyriin xemzeeji ulam yrgedxeze jabanab. Mynøø yjede centraalin poliitiikede registraatoraar xydelzı bainam. Bi egeen tyryyn xydelzı jabaxa daa jyymé baga oilgodog baigaab, salimniş baga baigaa. Mynøø bi tyryyşiinxidee oroxodoo xydelmeriingøø dyr şel todxolii olzo, olon tymenei tuiiin tulada bytøøseteigøør xydelmerilexii oroldozo bainab.

Øøhediingøø yndehen xuulitai bolhondoo bi byri jixeer bajasanab. B. X. Sampiilova

Keregledeggyi baihanai gemeer

Agiin aimagai paartiiin komiteed bolbol paartiii haişaan dagagşadii emxidxexe ba tedeniii bolьşeviizmoor xymyyzyylxe ujalgatai baibaş bodoto deerenь tereenee martahan baina.

Aimagai paartiiin komiteedai medeede 41 xyn haişaan dagagşad geze toologdoxo jym. Edeneinь 21 xyniinь 1933 onoi paartiiin seberlelgeer, paartiн geşvydhee ba kandidaaduudhaa haişaan dagagşadta oruulhan zonuud baixa. Haişaan dagagşadta şineer abtahan xynyyd zoonь yşøø xysed edibxiee xaruulaagyi zonuud bailsaxa jym. Yligerlexede, kolxoozdo kulaaguulai baixadanь eliryyleegyi, miliiciin xydelmeriii unagaahan ba kulaagaaa ba lamnarhaa kontiskaacalan abtahan zøørinøø edihenei tyløø 1933 onoi paartiin seberlelgeer paartihaa gargagdahan M. Larioonovgeşe haişaan dagagşada abtahan baigaa. Mynøø Larioonovai xydelmerieerøø hain zişee xaruulhan jyyme jyyş baixagyi. Baha Dogdomoi Daşkaan gegşii abaad yzeje. 1936-37 onoi ybehe sabşalgii tahalduulza tereenei gemeer ene ybel „Kominteern" kolxoozoi mal aixabtar olonoor yxebe. Ene kolxoozii xytelberileze baixadaa Dogdomoi gegşe sag yrgelze arxi uuza kolxoozoi xydelmeriii muudxaad yşøøl tere jabadalaa yrgelzelhøør. Ene faakt muud jyy xaruulnab? gee haa haişaan dagagşadii abxadaa, aimagai komiteedai xaişa xereggeer xandadag baihaniii gerşelne.

Haişaan dagagşadii abxa xydelmeri bolbol paartin organizaacanuudai tonş xariuusalgatai ba yder byriiin şuxala xydelmeri geze Agiin aimagai organizaaciin xytelberilegşedei oilgoogyinь eli

Haişaan dagagşadii abxa zergeer xydelmeriee xizaarlaxa bişe, tedeniii bolьşeviizmoor xymyyzyylxe ujalganь partorganizaacanuudai xamagai şuxala yyrge myn. Gebeş, paartin seberlelgeer komuniisthaa haişaan dagagşadta oruulagdahan zonuud mynøø xyrter poliitikan hurguulida myrteigøør xabaaduulagdaagyi. Gansaxan aimagai paartiiin komiteedai xazuuda baihan Delgerei neremzete ba Lazoogai neremzete kolxoozuud deere 5 xyn bii aad, tedenei poliitikan beledxeliinь deeşelyylxe tuxai xenş hanalaa tabidaggyi.

1936 onoi sentiaabrь harada, haişaan dagagşadai suglaa yngergeze, ene suglaanai togtoomzo soo hara byxende nege udaa suglaa xeze baixa geze bişee hen. Ene togtoomzonь aikoomoor batalagdahan baibaş tere gehøør negeş suglaa tatagdaagyi.

Haişaan dagagşadai tuxai xydelmeriee byrimyhen haizaruulza paartiiin XVII xuralai togtoomzii xysed bejelyylxe—Agiin aimagai partorganizaaciin ene yderei ujalga.

S. Agiinski.

Xydelmeridenь xubilalta bolnogyi

Xori. Dotoodii xamagaalxa Arkomaadai aimagai otdeleeniiin dergedexi partorganizaaciin toosoo—hungaltiin suglaan apreeliiin 12-to boloo hen. Tere suglaan deere partorganizaaciingaa xydelmeriinь nelieed olon alduu dutuunuudii zaaza, şine hungahan partoorgdoo xydelmeriee ton oiroxon sag soo şinedxen zoxioxii komuniistnaranь zaxiaa hen. Tede zaxiaag inь tyryyşiin zyilnyydhøø xaraad yzeje. Paartin suglaagaa 2-3 hara bolzo arai geze yngergexedøø jamarş beledxelgyigøør jabuuldag baigaa. Hungaltiin suglaanai bolhonhoo xoişo nege hara xaxad sag soo gansaxan suglaa yngergeø. Enenş xadaa bahal beledxelgyigøør, komuniistnarta hurguuli bolxo sanargyi formaaliin johoor bolhon baina.

Saaşanь, komuniistnarai poliitikan hurguuliiin jabasa ton muu baihaniii temdeglexe, tereenei şanariinь hairaruulxii zaxiaa hen. Xarin, hungaltiin suglaanhaa xoişo hurguuliinь xeşeel oroidoo negeş bolbogyi.

Ene organizaaciin komuniistnarai olonxinь poliitikan beledxeleer hula, revoliyycen heremzejee elite moxooduulhan ba paartin ba komsomoloi ujalgata zuraм saxilii ebdeze arxidaxa, xydelmeriee muugaar jabuulxa (Nanzadai, Cedevei, Bazarai) metiin faaktnuud yrgelzelhen zandaa.

Ene organizaaciin komuniistnarai dunda kriitike ba samokriitiko jabuulxa xydelmeriii xeregledeggyi. Eneen deprehee xydelmeriiingøø alduu dutuuji eliryylen usadxaxiin temesel xedeggyi baihan ba mynøøş şine hungaltahaa xoişo xubilalta boloogyi.

Hungaltanь bolhoor hara xaxad bolbo. Tere suglaanaigaa togtoomzii xezee bejelyylxe jyyme geeşeb? Eneen deerhee xaraxada „hungaltaş yngerøø daa, amarmaar boloobzi" gehen paartin bişe hanal tyryylnenei gem eli bolbo. Iime jabadalnuudii neges yder xoişoluultagyi, tereentei temesen nungaltiin suglaanuudai togtoomzonuudii darii bejelyylxiin tyløø Xoriin aimagai paartin komiteed oroldoxo johotoi.

D. D. Dagarai
D. Zimiin

Poliaarniguudai ilalta—soveed aradai ilalta myn

Ulaan-Ydiin PVBZ-dai parovoozoi kombinaadai eregtei ba emegtei xydelmerişed, inzeneer-teexnikiin xydelmerilegşed øøhediingøø miitenge deere soveedai baatarlig liootçiguudai xoito pooliuşii ezemden abhan tuxai medeeselgii duulaba.

—Tedener xadaa manai gyrenei ugaa jixe daalgabariii dyyrgee geeşe,—geed staxaanovşa nyxer Antoonov gedeg byleg xydelmerişedte jarixiin xamta,—ene ilalta bolbol gansal manai oronoi baatarlig liootçiguudai xoito xyşe xyreme jabadal geeşe.

Miitenge deere partkoomoi sekretaarь nyxer Fomiin ene niidelgen tuxai medeesexedee O. Jy. Şmiidtiin raadioograamii unşaxiingaa, xazuugaar, eneenei aguu jixe udxa şanar tuxai delbelen xelebe.

— Soveedai poliaarniguudai ilalta bolbol manai ornoi 170 milioon aradai ilalta geeşe,—geze xeleed nyxer Fomiin øøriingøø ygii dyyrgee. A. N.

Propagandiistnuudta tuhalamza

[…]ksiizmiin gurban yadхe ba gurban narduulta xubinь

(Tyrgesxel. Exinь „B. M. Ynenei 119 dugaarta)

[…]a yiledberiiji soxin da[…]pitaal bolbol azalai by[…]iedxexe ba ton tomo […]tanai eblelnyydei mo[…]ı baidalii baiguulxada […]g baina. Yiledberi bol[…]øø ulam ulam ylemze […]n şanartai boldog, xe[…]u minga ba milioon […]ydelmerişen bolboi ty[…]mzeete azaxuin orga[…]olon ujaldan xelxilde[…], niitiingee azalaar by[…]edyydenь xesegxen ka[…]nda ybersøelegdedeg […]iledberiiin anaarxi, krii[…]delgyyrei tyløø nam[…]xa galzuu namnasal[…]lon tymen zonoi dutа[…]luu azabaidal urgaza […]baina.

[…]aliis baidalzuram bol[…]itaalda xydelmerişenei […]agzaxa jabadalii jixed[…]gedmel a alai agu ji[…]şadalii bii bolgozo gar[…]baina.

[…]s bolbol tovaarai aza[…]xanai yydxeberi bolxo […]aralzaanhaa, kapitaliiz[…]de zergiin for bo bol[…]o yiledb ri xyrtelexi […]zmiin xygzeltii xuumyrdeze şinzelhen baina.

Xuuşanş gehen, şineş gehen xamag byxii kapitaliis oronuudai turşilga bolbol zii jirexe byri Maarksiin ene hurgaalai zybii ulam ulam olon tooto xydelmerişende iiete xaruulan yzyylze baidag baina.

Kapitaliizm bolbol byxii delexei deere ilanan boloş, ene ilaltanь bolbol kapitaliiji ilaxa azalai ilaltiin zybxen exin yyde myn baina.

III

Krepostnoi johoo unagaglaza altan delxei deere „syløøte" kapitaliis bylgem garza jirehen xoino, ene syløø bolbol azalşaniii xaşaxa ba mylzexe şine sisteeme myn geze darii medegdee hen. Eldeb zyilei socialiis nomnoinuud bolbol ene xaşaltiin dyrse—yzegdel ba ene xaşaltiin esergyyselne ærgyyselte bolzo daн darii garasagaaza exilnen jym. Gebeş, anxa tyryyşiin socialiizm bolbol utoopia socialiizm baihan jym. Utoopiiin socialiizm bolbol kapitaliis bylgemii kriitikelexe, buruuşaaxa, muu xaraalaar xaraaza, kapitaliizmiiji ygeixexii bodolxilodog, ylemze hain baidal zuramai tuxai fantaazi gargadag ba mylzelge gedeg zuram surtalgyi jabadal myn geze bijaşuulta itegyylxe geze oroldodog baihan jym.

Gebeş, utoopin socialiizm bolbol ynexeer garxa yydii zaaza ygeze şadaxagyi baigaa. Utoopiin socialiizm bolbol kapitaliizmai yjedexi xylehenei bogoolsolgiin myn şanarii ileryylxeş şadadaggyi, tere bogoolşolgiin xygzeltiin udxa ba zamiinь neezeş şadaxagyi şine bylgemii byteegşe bolzo şadaxa zonii olzoxiin xysii olzoş şadaxagyi baihan jym.

Tiigen geter, feodaliizmiin ba Krepostnoi johiin unaltai xamta garalsahan orgilomo revoliyycenyyd bolbol byxii Evroopo ba nen ilangajaa Fraancada xamag byxii xygzeltiin uzuur yn lene ba xyd-lgexe xysenь bolbol anginuudai temesel myn geze baranhaa elieer ongoilgozo xaruulza baihan baina.

Krepostniguudai angiiji ilaxa negexenь poliitikan syløønei ilalta bolbol syxerelei tyşe esergyyselitgyigeer dailagdan abtaagyi jym. Kapitaalta bylgemei eldeb anginuudai xooronto garxa ami bejee xairalangyi yxeterge temesexe temeselgyigeer negexenь kapitaliis oron jixe baga bolboş, syløøtexen, demokraatin yndehe huurin deere togtohon jabadal ygei jym.

Ene zyilhee Maarks bolbol byxedelxein tyyxiin zyghee hurgaza baigaa tobşii xamaghaa tyryyn gargaza, esestenь xyrter zyilşelhen ene jabadal dotor, Maarksiin xamag jixe gyn ojuun baidag baina. Ene tobşonь bolbol **angiiin temeselei** tuxai hurgaal myn baina.

Xynyyd bolbolzan surtal, şaşan, poliitika sociaalin ygelel, medyylel, naiduulganuudai saada tee olon anginuudai ali negenei interceşiji olzo hurаagyi bolbol poliitikiin jabadalda mexelxe ba bejee mexelexe jaba lalai teneg yrgel tøølei bolzo bainan ba bolzoş baixa johotoi baina. Refoormo ba haizaralta xexe gedeg xynyyd bolbol jamar negen xuuşan baigluulganuud byri; xedii zerlig ba ynexi şingi yzegdebeş, ali negen ezelen baidag anginuudai xyseer togtozo baidag jym geze oilgoogyi sagtaa xuuşaniii krepostniguudta xezeede nerbeglexe johotoi jym. Tigeed, tere anginuudai esergyyseltii ebdexe imagta gansaxan arga zan bii: xuuşanii xamaza xajaxa başiniii byteeze şadaxa şadaltai xysen bolzo şadamaar ba myn øøhediingøø oloniitiin baidalai uitamaa—tiime xysen bolxo johotoi xysenyydii, temesel yiledxiin tula bideniii toiron baidag bylgemei dotor, emxilexe ba gegeeryylxe johotoi baina.

Gansa Maarksiin filosoofin materialiizm bolbol xamag daralagdahan anginuudai mynøø boltor xebteze baihan uxaan sedxilei bogoolşolgohoo garxa yydiijiinь proletaarinarta zaaza ygnen jym. Gansa Maarksiin ekonomikon teoori bolbol kapitaliizmiin jyrenxii baidal zuramai dotorxi proletaarinarai ynen bodoto baidalii ileryylhen jym.

Byxii delxei deere, Ameerikahaa, Japoon xyrter, Şiveechee, Urda Aafrika xyrter proletaarinarai bejee daangi organizaacanuud olon bolzo baina. Proletaarinar bolbol øøhediingøø angiiin temesel xeze, gegeereze, xymyyzeze baina, byrzyaatanai bylgemiin muxar sedxilhee halaza, xaxasaza baina, ulam ulam hainaar niagtaraza baina, øøhediingøø bytemzenyydei xem xemzeeji abza huralsaza baina, øøhediingøø xysenyydii xatuuzuulza baina, barigdaşagyigeer urgaza jaba na.

Leeninei zoxioolnuud, t. XVI, n. 349-352 (Oros xelen deere—*Red*).

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

(*TASS-ai medeeselnyydhee*)

Biskaajiin froont

Gavaasai medeesehenei johoor, Diima seektorte main 23-ai yder tusagaar şanga dai laldaan bolbo. Yimyyleeşen ba interveentnyyd jixe xysetei ataakanuudii xeden daxin xebe. Tiigebeş, Diimiin xiara respyyblikiinxinei garta baihaar baina. Yimyyleeşenei, galta boombo xajahanhaa bolzo Myyngide tyimer şataba.

* * *

Astuuriiin froont

Oborooniin ministeerstviin medeeselei johoor, main 24-nei yder respyyblikiinxinei artileeri bolbol Ovijeedo xoto dotor yimyyleeşenei medelde baihan dariiin sklaaduudii ynehen tobrog bolgon ygeixebe.

* * *

Centraalin froont

Ispaaniiin oborooniin ministeerstviin medeegei johoor, Gvadalxaar seektrorto baihan respyyblikiinxin main 23-nai yder Sifyeentesbee zyyn teeşee dobtolon jabaza, tendexiiin rajoonoi Karaskoosa, Deelь Taaxo, Oteero, Kalalees, Deelь Dykaado, Toriees, Kyadradilьjaas, Kanredoondo, Kakerorbe ba Osenteexo dereevengyydii ezelen abba.

Gavaasai medeegeer, respyyblikiinxin bolbol Sifyeentes rajoon şadar main 23-da ezelhen poziicoo bexizyylze, dobo xiara deere poostnuudii tabiza exilebe. Sifyeentes şadarai rajooniii respyyblikiinxinei ezelze abhan uşar bolbol Briyeegihee xoiguur baihan respyyblikiin aarmitai niilexe arga olgobo.

Xaraama seektorto xojor talahaa buudaldaan bolzo baina. Centraalin froontii komaandalagşiin main 24-nei yder damzuulhan medeegei johoor, yimyyleeşen bolbol Taxuunьja goloi baruun erjede baigaa Raas Invernaas dereevenhee zailaza arilaba. Madriid teeşe zygleed Torrexoon staanca şadar gyize jabahan, yimyyleeşenei 15 vagoontoi poojezdii respyyblikiinxinei samolioduud ataaxalza pylemioodoor buudaba. Yimyyleeşenei arban istribiitelьnyyd respyyblikiinxinei samolioduudii ataakalxa geze ton jadaba.

Taaxo goloi seektorto yimyyleeşenei aviaaca bolbol Vilьjanyeeva de la Sereena goorodii boombodobo. Graazdan zonoi dundahaa xeden xyn aluulba.

* * *

Urda froont

Kordoovohoo xoiguur Vilьjaeertiin xargii şadar baihan respyyblikiinxinei poziicii main 24-nei yder yimyyleeşed jixeer buudan boombodoboş gemteel xeze şadaba ygei.

„Bilьbaao xezeeş faşiistnuudai garta oroxogyi“

Bilьbaao, 24 (TASS). Okoop ba nuga maltaxa sybootni guudii emxidxexe tuxai komuniis paartiin uriaaji Bilьbaao goorodoi azal xeze şadaxa xamag zon xaluunaar ugtaba. Ysegelder xojordoxi sybootnig yngergegdeze, tereende xeden mingan xyn xabaadaba. Bilьbaao goorodoi bexizyyleltenyyd yderhee yderte nemeze yrgedeze baina. „Ispaaniiinşji, myn tereenşelen Germaaniiin ba Itaaliiinşji faşiistnuudai manai xybyyd—soldaaduudai ilan butasoxixo jabadaldanь johotoi tuha bolzo ygemeer bexizyyleltenyydii baiguulxabdi. Bilьbaao xezeeş faşiistnuudai garta oroxogyi“ geze xydelmerişed medyylne.

Şpioonoi zabdalga

Valeensi, 24 (TASS). Xaeen proviinciin Alьkaydeete rajoonodo Arrabeelь Moriino geze aldartai nege xyn yimyyleeşen teeşe terjelen oşoxii zabdaad respyyblikiin saxiuulşada buuduulza yxebe. Terenei bejede faşiis organizaaciin geşyydei spiiske oldobo. Xerbee yimyyleeşenei seregyyd Alьkaydeete goorodto dobtolon oroo haanь, tere spiiskede oroosod gudamziin vostaani xeze respyyblikiinxinei ara talahaa soxixo gehen xaraatai baiba.

Kiirovei neremzete zavoodai (Leeningraad) xydelmerişed øøhediingøø amaraltii GAAZAI neremzete klvyb soo xyxiyy, sengyygeer naadaza, nyxedøørøø xøøreldeze, şine nom debter unşaza amaran yngergedeg baina.
ZURAG DEERE: Klyybei taanciin zaal soo (baruun garhaa) nyxer V. Syxiix (zavoodai laboraant) øøriingøø nyxed V. Ivanoova, M. Niçaajeva gegşedtei baina.
(Sojuuzfoto).

URAN HAIXANAI ORJOL

(*Ulaan aarmiiin uran haixanai olimpiaada deerehee*).

Doodo Ongostoi. Ulaan aarmiiin baişan soo ulaan aarmiiinxid, bişeş eregtei ba emegtei zonuud olon.

Udalşgyi elektriiin gerel jalaran giigyylxede, naada zonxilogşo garza xelene:

—Buriaad-Mongoloi xamtaralai kolektiivai ulaan aarmiiin øøhediin yysxelei naadanuud exilexenь,—gehenei udaa yrgen xyşege miralzan neegdexede, buriaadai yndehenei xubsahatai olon toonoi zonoor byridehen xamtiin duun, radiookomiteedai artiist nyxer Ajuuşiin xytelberieer, ara taladaa yrgelzelen xaragdaza baigaa oi modon seseg nabşaar byrxeegdehen gaixamşag yzegdelei dunda „Voroşilov tuxai“ ba „Sooxoxon tengeri“ geze duunuudii yrgen jixe zaalai zedelse duulaba.

Ene ydeşiin naadanuud deere olon janziin duu, xygzem, naada, zugaa xaruulhanai dunda „Samoliood“ geze buriaadai şine taanca jixe honirxoltoigoor oloniitede yzegdebe. Baha Baymştein gedeg zaluu exener dyxovoi orkeesterei xabsargaltataigaar „Snegyyroçka“ geze ooperhoo abtahan „Leolia“ tuxai duu duulaba. Baha „Lezgiinke“ geze kavkaazai taanca zerge olon honirxoltoi zyilnyydii yzyylebe.

* * *

—Manai ulaan aarmiiinxid bolbol øøriingøø respyyblikiin ezen bolxo soveeduudai xuralda yndehenei ulaan aarmiinxidai dundaxi uran haixaniii xaruulxa,—geed Burkavbrigaadiin politotdeelei naçaalьnigii orologşo nyxer Piaatov jarina.

Ene uran haixanai yzyylgenyyd aarmiinxidai dunda bolhoor yninei. Hajiin ydernyydte bolxoo baigaa ulaan aarmiiin ookrugai olimpiadaada ene olimpiaadiin erximyyd oşoxo jyyme.

Ž. Baldanzabon.

BIŞIIXAN AJANŞAN

Saxalin (Daalьno-vostoog) aral beerexi Okaa xotodo Aada Saaxova geze basagan esegetejee xamta huudag baina. Tereeniii 6 nahataişhaanь baatarlig ajanşan geze nereleze bolno. Aada garahaar xori nege xonoogyi baihan aad, Saxalinhaa Japoonai dalai deegyyr Vlaadivostoog xyrter tyryyşiingee ajan xehen baina. Aada Daalьno-Vostoogoo Leeningraad xyrter xojor davin ajanda jabaa. Tere basagan Saxalinhaa Xabaarovsk xyrter aeroplaanaar niidehen ba esegetejee sagaanaar, noxoi oruulhan şargaar jabahan baina.

Aada 6 nahatai boltoroo xamtadaa 70 mingan kilomeetr jabaa.

ELDEB HO

16 MINGAN HURGAGŞANAR

Yniverstiteedyyd, giis deede hurguuli bagşanarai instityyd bol stydeentnerei ee bilgada beledxeze bain -ei 65 deede hurgu ijyyniin negenhee e mingan şine hurgag renei ekzaamen barix

Pedagogiis deede da oroxii xysegşedei gii ijyynь xorinhoo lexe baina. Ene zilde titeedyyd, pedagogi hurguulinuud ba instityydyydte 25 mi deentnyyd abtaxa ba

EDEI YNE S XIMDA BOL

Moskvaa. 23 (TASS ei Aradai Komisaarr veedai togtooloi joh nь negenhee exileed dei, gutalai, partiym vaarnuudai, arahanai, maşiinanuudai, patef spoorten tovaarnuuda rolaampiin, sonxiin eldeb soortiin papiro zuruulnuudai yne se bolxo baina.

SSSR-ei dotoodo xe komaadai medeesehen ede byxii tovaarnu prejskyraantnuud ba Jixenxi xubinь niu elьgegdee.

Tovaarnuudai şine galga main 31-nei ny rim gazarta 30-nai h dexe baina.

3 HARA SOO MINGAN XY

Moskvaa deere 3 h Byxexolboonoi Pyyşk tavkii 170. 000 xyn

(„Praav

Xariuusalgata re
G. BELЬG

MYNØØDER
„PROGRE
KINOOD
Zol eldereg
„ERDEM
KINOOD
Aerograa

SEMINTAAL YNIEEDEI ZIŞEETE FEERME

Beçyyr. Kiirovei neremzete kolxoozoi aduu malaingaa too tolgojii olon bolgoxo zuuraa, tereenei yylterii tomo bolgoxo jabadalii şuxala bolgon erxilze baina. Ene kolxoozoi tyryylegşe Garmiin 1934 ondo Xiaagtiin aimagai gazarai tahaghaa 13 semintaal yylterei yxernyydii xudaldaza abaa. Tereenhee xoişo yşøø olon yxernyydii xudaldan abza, mynøø bolxodo aimag soogoo erxim hain plemfeermetei boloo.

Ene feermedenь mynøø 15 tolgoi seber şuhanai semintaal yxernyyd bii jym. Enenь xadaa hy haaliin talaar jixe. Feermii erxilegşe Xaidabai Sodnom gegşe komsomooloi geşyyn, azal xydelmerijøø hainaar emxidxeze tabihan ba too byridxelenь ton zybøør jabuulagdana.

Feerme deere 3 haalişa exener xydelmerilne. Edener xadaa, malaa ton hainaar xaruuhalza, baira baidaliinь zuramtai zoxidoor bailgadag. Tugalnuudaa garhan sag yderøørøø ilgagdaad, usagaar bairatai. Baha tyrexe ynieedeinь baira tus tustaa tahaigatai. Hy tovaarai feerme soonь kylstyyrne. Uriaa loozongoor xanajaa şimehen ba xaişan geze azallaxa tuxai zaabari tysebenь xadaatai baidag.

Gadana, feerme soogoo stool, styyltei, tusxai aptieekatai. Myn feerme soonь patifoon tabiaataiş, eldeb şine haixan duunuudii duuluulan sengeleg xyxiyyneer azallanad. Yngerhen zilde 241 noomerai „Sooni“ geze ynieen 3010 liiter hy ygebe. Baha 243 noomeroi „Dyysi“ geze ynieen 3250 liiter hy ygehen baina jym. Ede ynieeiiinь aimagaigaa viistavkada xamaadalsaa. Byxe Xolboonoi xydøø azaxuin viistavkada oşoxo geze aimagai viistavkiin komiissar oldohon baigaa. Mynøøş ynieedhee noormohoonь ylyy jixe hy haana.

Ene zilde 9 yniee tyryylee. Tugalnuudanь xaruuhanai hain deerehee tyrgen tylzeze baina. Anxa garxadaa 28 kilogramm baihan tugal syydxe soo ziirtee 850 graam nemene. Xege tugal gurban hara boloxod baixada 76,50 graam bolnon baina. Tugalnuudai 15 xonotor ydertøø 4 daxin hy uulgadag. Tereenhee saaşaa bolxodootusxai zaabariiin johoor tugalai bejiin amidiin xemzyyr deerehee hy uulgana.

Mynøø byxe malaa garaar oroondo oruulza baina. Oroondo orohon ynieen byriiin bişelgenь hainaar tabigdaa. Ziseelxede: „sagaan alag 4 nahatai yxer 25 III-37 ondo „Maarsa“ geze 3 nahatai semintaal yylterei buxada oruulagdaba. Tylenь 1938 onoi janvaariiin 4-de xylieegdene. Haalişa Dagbiin“ geze gartabilgataigaar temdeglene. Haalişadanь 9-9 yniee daaza abaad, ydeşe yglee byri haaza, tugalaa edieelyyleed, ygløønei 6 sagta bilşeerede gargana. Ydeşiin naranaar bilşeerehee orhoonь udaa ydeşiingøø haalgii dyyrgeed, hyjøø maşiindaad 9 çaşai yjede azalhaa garnad. Haalişadai haahan hyinь tere doronь xemzen temdegleze xyn byriiin debter deere xadana.

N.Ceveenei

1937 onoi xojordoxi xaxadta moziin gazeet
dai zaxilga jabuulagdaza baina

„BURIAAD-MONGOLOI YNEN
(YDER BYRI GARDAG)
Zaxixa yne:
6 harada 15 t. 3 harada 7. 50 m. 1 hariin 2 t. 50 m.

„BURIAAD-MONGOLOI PRAAV
(YDER BYRI GARDAG)
Zaxixa yne:
6 hariin 15 t. 3 hariin 7 t. 50 m. 1 hariin 2 t. 50 m.

„BURIAAD-MONGOLOI KOMSOMOO
(HARADAA 10 UDAA GARDAG)
Zaxixa yne:
6 harada 6 t. 3 harada 3 t. 1 hariin 1 t.

Sojuuzpeçaati, byxii poočtiin tahaguud, bişeg şed—aagentnuud ba gazeeta taraagşad zaxil abana.

Noomer gargagşa Z. Baldanzabon Verstaalagşad: D. BALDAANOV, C. DAMBAAJEV. BMASSR-ei pluv. azyil-iin tipograaf Ypolgl